

Tác động của tín ngưỡng, tôn giáo trong pháp luật của CHXHCN Việt Nam

Ấn phẩm cá nhân Nguyễn Văn Khái
22/02/2017

Tín ngưỡng, tôn giáo
trong pháp luật của CHXHCN Việt Nam

* Nguyễn

Khái

Ngày 18/11/2016

Quảng Ngãi khóa XIV, khóa hai đã thông qua Luật Tín ngưỡng, tôn giáo, Luật có 09 chương, 68 điều và 1/2 có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/01/2018. Nhân dịp này tác giả muốn cùng bạn đọc nhìn lại và quy định tín ngưỡng, tôn giáo theo quy định trong pháp luật của CHXHCN Việt Nam. Về những vấn đề chính sách ứng xử và nhất quán của Nhà nước Việt Nam và tín ngưỡng, tôn giáo.

Sau ngày 30/4/1975, Nhà nước ta đã hoàn toàn xóa bỏ

lợi ích và lợi ích của các tôn giáo, xóa bỏ quy định tín ngưỡng của nhân dân, trên cơ sở Hiến pháp 1959 và Sắc lệnh số 234/SL ngày 14/6/1955 và văn bản tôn giáo, ngày 11/11/1977 Hội đồng Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 297-CP và một số chính sách đối với tôn giáo, Nghị quyết số 05 nguyên tắc chung và 06 chính sách của Đảng, Nhà nước:

Â

- Chính phủ xóa bỏ quy định tín ngưỡng và quy định do không tín ngưỡng của nhân dân.

- Các nhà tu hành và tín đồ các tôn giáo (Ấn phẩm hòng mới quy định lại và phải làm mới) và của người công dân.

- Các tôn giáo và mới công dân theo đạo họ không theo đạo Ấn phẩm theo pháp luật.

- Các tôn giáo phải tuân theo Hiến pháp, pháp luật và chế độ, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong mọi lĩnh vực đời sống.

- Tín đồ và nhà tu hành theo tôn giáo bình thường không những bị cấm, nhưng phải tôn trọng pháp luật của Nhà nước, không gây trở ngại cho việc giữ gìn trật tự an ninh, cho sức khỏe và sinh hoạt bình thường của tín đồ.

- Mọi công dân theo tôn giáo không tham gia các hoạt động tôn giáo, không ai có quy định ép người khác phải tham gia họ không theo tôn giáo.

- Những nhà tu hành và những người chuyên hoạt động tôn giáo theo tôn giáo phải tuân theo pháp luật và trong các cơ quan tôn giáo

- Các tôn giáo theo pháp luật lập ra những người chuyên hoạt động tôn giáo của mình.

- Việc chuyển đổi những người chuyên hoạt động tôn giáo từ tôn giáo này sang tôn giáo khác phải theo sự chấp thuận của Ủy ban nhân dân địa phương.

- Việc phong chức, bổ nhiệm những người chuyên hoạt động tôn giáo (kể cả những người do tín đồ bầu ra) phải theo quy định của pháp luật.

- Những người thờ cúng của các tôn giáo theo Nhà nước xóa bỏ;

- Những người thờ cúng đã bị xóa bỏ kể từ khi không có người thờ cúng chuyên trách, không có nhân dân địa phương thì Ủy ban nhân dân cấp cơ sở có trách nhiệm quản lý, khi cần thiết có thể miễn làm người thờ cúng, người thờ cúng và những người thờ cúng khác, không theo tôn giáo vào những việc xúc phạm đến tình cảm và tín ngưỡng của nhân dân; những người thờ cúng quá hạn phải quy định mới nhất là phải theo nhân dân đồng tình và Ủy ban nhân dân cấp trên đồng ý.

- Các tổ chức tôn giáo ho-c ng°Yi hojt ùng tôn giáo trong n°Úc muñn quan hç vÙi các tổ chức khác, ho-c vÙi ng°Yi n°Úc ngoài thì phải tuân theo những quy ãnh cça Nhà n°Úc vÁ quan hç vÙi ng°Yi n°Úc ngoài.

- Các tổ chức tôn giáo ãc xuýt bñn những tài liçu tôn giáo và sñn xuýt những ó thÝ cúng nh°ng phải tuân theo chç ù chung cça Nhà n°Úc.

- Các hojt ùng kinh tç, v n hóa, giáo dác, xã hÙi cça tôn giáo phải tuân theo quy ãnh cça pháp lu-t.

- Những k» lái dăng tôn giáo Á phá hoji nÁn ùc l-p cça Tổ quñc, chñng lji chç ùc xã hÙi chç ngh)a, phá hoji khñi oàn kçt toàn dân, ng n cñn tín ó làm ngh)a và công dân, chñng lji các chính sách và pháp lu-t cça Nhà n°Úc s½ bñ pháp lu-t nghiêm trẽ.

Trong những n m ãu ãt n°Úc vĩa thñng nhçt, m-c dù còn rçt nhiÁu khó kh n khi vĩa kçt thúc chiçn tranh, cñ n°Úc t-p trung cho viçc bñ vç ùc l-p chç quyán, Ôn ãnh chính trẽ và phát trián kinh tç xã hÙi, Nhà n°Úc v«n quan tâm çn viçc thñc hiçn chính sách tôn giáo, bñ ãm quyán tñ do vÁ tín ng°áng cho nhân dân. NÙi dung cç bñn cça Nghẽ quyçt ã thÁ chç tinh thñn iÁu 26 Hiçn pháp 1959 vÁ quyán tñ do tín ng°áng, theo ho-c không theo mùt tôn giáo nào và quyán hojt ùng tôn giáo trong khuôn khõ pháp lu-t cça Nhà n°Úc.

B°Úc vào thÝ kó Õi mùi, cùng vÙi sñ Õi mùi toàn diçn cça ãt n°Úc trong các l)nh vñc kinh tç, xã hÙi, chính sách tôn giáo và quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo cing ãc quan tâm Õi mùi, thÁ hiçn qua Nghẽ ãnh sñ 69/H BT ngày 21/3/1991 cça HÙi Óng BÙ tr°ng quy ãnh vÁ các hojt ùng tôn giáo, Nghẽ ãnh có 03 ch°ng, 28 iÁu, trong ó có 05 iÁu quy ãnh chung và 20 iÁu quy ãnh cả thÁ vÁ hojt ùng tôn giáo. Nghẽ ãnh nêu những quy ãnh chung mang tính nguyên tç vÁ quyán tñ do tín ng°áng cça công dân nh° sau:

- Nhà n°Úc bñ ãm quyán tñ do tín ng°áng và quyán tñ do không tín ng°áng cça công dân; nghiêm cçm sñ phân biçt Ñi xí vì lý do tôn giáo ho-c tín ng°áng.

-Á Mlí công dân theo tôn giáo ho-c không theo tôn giáo Áu bình ãng tr°Úc pháp lu-t; ãc h°ng mlí quyán công dân và có trách nhiçm thñc hiçn mlí ngh)a và công dân.

-Á Các hojt ùng tôn giáo phải tuân theo Hiçn pháp và Lu-t pháp cça Nhà n°Úc CÙng hoà xã hÙi chç ngh)a Viçt Nam.

-Á Những hojt ùng tôn giáo vì lãi ích chính áng và hấp pháp cça tín ó ãc bñ ãm. Những hojt ùng tôn giáo vì lãi ích cça Tổ quñc và nhân dân ãc khuyçn khích.

- Mlí công dân có quyán tñ do theo ho-c không theo mùt tôn giáo, tẽ bñ ho-c thay Õi tôn giáo. Mlí hành vi vi phjì quyán tñ do ó Áu bñ xí lý theo pháp lu-t.

-Á Tín ó có quyán thñc hiçn các hojt ùng tôn giáo không trái vÙi chç tr°ng chính sách và lu-t pháp cça Nhà n°Úc; có quyán tçn hành các nghi thçc thÝ cúng, cçu nguyçn tç gia ình và tham gia các hojt ùng tôn giáo tçi nçi thÝ tñ. Không ãc truyán bá mê tín dẽ oan, không cñn trñ viçc lao ùng sñn xuýt, híc t-p và thi hành ngh)a và công dân.

-Á Mlí hojt ùng mê tín dẽ oan bñ bài trẽ. Mlí hành vi lái dăng tôn giáo Á phá hoji nÁn ùc l-p dân tÙc, chñng lji Nhà n°Úc CÙng hoà xã hÙi chç ngh)a Viçt Nam, phá hoji chính sách oàn kçt toàn dân, làm hç çn nÁn v n hoá lành mjnh cça dân tÙc, ng n cñn tín ó làm ngh)a và công dân Áu bñ xí lý theo pháp lu-t.

Ngoài những quy ãnh cả thÁ vÁ hojt ùng tôn giáo, hojt ùng xã hÙi, hojt ùng quñc tç cça tổ chức, cá nhân tôn giáo v«n ãc bñ ãm nh° quy ãnh cça Nghẽ quyçt 297-CP, tẽ thñc tç nhu cçu tín ng°áng cça nhân dân, Nghẽ ãnh còn quy ãnh những tr°ng hấp -c biçt nh°: ðÁ các khu vñc dân c° ã Ôn ãnh và vùng kinh tç mùi, nçu các tín ó có nhu cçu xin xây ãng nçi thÝ tñ thì phải xin phép U÷ ban Nhân dân tãnh ho-c cçp hành chính t°ng òng xem xét, quyçt ãnh.

Nghẽ ãnh sñ 69/H BT cça HÙi Óng BÙ tr°ng (nay là Chính phç) quy ãnh vÁ các hojt ùng tôn giáo là v n bñn quy phjì pháp lu-t ãu tiên vÁ tín ng°áng, tôn giáo trong thÝ kó Õi mùi, Nghẽ ãnh ã quy ãnh rõ hçn quyán và ngh)a và công dân trong l)nh vñc tín ng°áng, tẽng b°Úc áp éng và bñ ãm quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo cça công dân.

ThÁ chç iÁu 70 Hiçn pháp n m 1992 vÁ quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo cça công dân, ngày 19/4/1999, Chính phç ban hành Nghẽ ãnh sñ 26/1999/N -CP vÁ các hojt ùng tôn giáo thay thç Nghẽ ãnh sñ 69/H BT cça HÙi Óng

BÙ tr°ng. NghỄ Ęnh có 03 ch°ng, 29 iÁu, trong ó có 05 iÁu quy Ęnh chung, 21 iÁu quy Ęnh cá thÁ vÁ hojt Ùng tôn giáo. VÁ nguyên t°c, c; b£n NghỄ Ęnh 26 giĩ nguyên nhĩng quy Ęnh vÁ quyÁn tĩ do tín ng°áng nh° quy Ęnh c¸a NghỄ Ęnh 69/H BT, chÉ thay Ōi cách diÁn ĩt và bŌ sung mÙt sÑ nÙi dung. Ngoài nhĩng quy Ęnh vÁ quyÁn c¸a công dân, c¸a tŌ chÉc tôn giáo nh° các v n b£n pháp lu-t tr°Úc, NghỄ Ęnh ã quy Ęnh vÁ quyÁn °ác hojt Ùng hãp pháp và °ác pháp lu-t b£o hÙ c¸a các tŌ chÉc tôn giáo có tôn chÉ, mắ ích, °Ýng h°Ùng hành ĩo, c; c¸u tŌ chÉc phù hãp vÙi pháp lu-t, cá thÁ:

-TŌ chÉc tôn giáo có tôn chÉ, mắ ích, °Ýng h°Ùng hành ĩo, c; c¸u tŌ chÉc phù hãp vÙi pháp lu-t và °ác Thç t°Ùng Chính phç cho phép hojt Ùng thì °ác pháp lu-t b£o hÙ.

Á Á Á Á Á Á Á Á Á

Ngày 18/6/2004, æy ban Th°Ýng và QuÑc hÙi khóa XI ã ban hành Pháp IÇnh Tín ng°áng, tôn giáo sÑ 21/2004/PL-UBTVQH11, Pháp IÇnh có hiÇu lĩc thi hành tē ngày 15/11/2004. Pháp IÇnh có 6 ch°ng, 41 iÁu, trong ó có 08 iÁu vÁ nguyên t°c và 29 iÁu quy Ęnh cá thÁ vÁ hojt Ùng tín ng°áng, hojt Ùng tôn giáo. ây là v n b£n pháp lu-t Ñu tiên vÁ tín ng°áng, tôn giáo do UBTVQH ban hành, là d¸u mÑc quan trĩng trong quã trình hoàn thiÇn pháp lu-t vÁ tín ng°áng, tôn giáo trong thÝi kó Ōi mÙi. NÙi dung c¸a Pháp IÇnh ã kh³ng Ęnh tính nh¸t quán c¸a Nhà n°Úc CHXHCN ViÇt Nam trong viÇc thĩc thi quyÁn tĩ do tín ng°áng, tôn giáo c¸a công dân. Pháp IÇnh quy Ęnh cá thÁ h;ĩn vÁ các quyÁn c¸a ng°Ýi có tín ng°áng, tín Ō, chÉc s°c, nhà tu hành các tôn giáo trong hojt Ùng tín ng°áng, tôn giáo và trách nhiÇm c¸a c; quan nhà n°Úc, M-t tr-n TŌ quÑc và các tŌ chÉc thành viên trong viÇc xây dĩng và thĩc hiÇn, giám sát thĩc hiÇn pháp lu-t vÁ tín ng°áng, tôn giáo, cá thÁ mÙt sÑ nÙi dung nh°:

-Công dân có quyÁn tĩ do tín ng°áng, tôn giáo, theo ho-c không theo mÙt tôn giáo nào.

-Nhà n°Úc b£o £m quyÁn tĩ do tín ng°áng, tôn giáo c¸a công dân. Không ai °ác xâm ph;ĩm quyÁn tĩ do ¸y. Các tôn giáo Áu bình ãng tr°Úc pháp lu-t.

-Công dân có tín ng°áng, tôn giáo ho-c không có tín ng°áng, tôn giáo cĩng nh° công dân có tín ng°áng, tôn giáo khác nhau ph£i tôn trĩng l«n nhau.

-ChÉc s°c, nhà tu hành và công dân có tín ng°áng, tôn giáo °ác h°ng mĩi quyÁn công dân và có trách nhiÇm thĩc hiÇn ngh)a vã công dân.

-ChÉc s°c, nhà tu hành có trách nhiÇm th°Ýng xuyên giáo dãc cho tín Ō lòng yêu n°Úc, thĩc hiÇn quyÁn, ngh)a vã công dân và ý thÉc ch¸p hành pháp lu-t.

-Ng°Ýi có tín ng°áng, tín Ō °ác tĩ do bày tĩ ěc tin, thĩc hành các nghi thÉc thÝ cúng, c¸u nguyÇn và tham gia các hình thÉc sinh hojt, phãc và IÁ hÙi, IÁ nghi tôn giáo và hĩc t-p giáo lý tôn giáo mà mình tin theo.

-Trong hojt Ùng tín ng°áng, tôn giáo, ng°Ýi có tín ng°áng, tín Ō có trách nhiÇm tôn trĩng quyÁn tĩ do tín ng°áng, tôn giáo và quyÁn tĩ do không tín ng°áng, tôn giáo c¸a ng°Ýi khác; thĩc hiÇn quyÁn tĩ do tín ng°áng, tôn giáo không c£n trã viÇc thĩc hiÇn quyÁn và ngh)a vã công dân; hojt Ùng tín ng°áng, tôn giáo theo úng quy Ęnh c¸a pháp lu-t.

-Nhà n°Úc b£o £m quyÁn hojt Ùng tín ng°áng, hojt Ùng tôn giáo theo quy Ęnh c¸a pháp lu-t; chÉc s°c, nhà tu hành °ác thĩc hiÇn IÁ nghi tôn giáo trong ph;ĩm vi phã trách, °ác gi£ng ĩo, truyÁn ĩo t;ĩ các c; sã tôn giáo.

-c biÇt, Pháp IÇnh ã cá thÁ hóa các iÁu kiÇn Á mÙt tŌ chÉc °ác công nh-n là tŌ chÉc tôn giáo; quy Ęnh thông thoáng h;ĩn các v n b£n tr°Úc vÁ mÙt sÑ hojt Ùng tôn giáo, coi ó là công viÇc nÙi bÙ c¸a tŌ chÉc tôn giáo Á gi£m bÙt thç tác hành chính, t;ĩ iÁu kiÇn thu-n lãĩ cho hojt Ùng tôn giáo c¸a tŌ chÉc, cá nhân tôn giáo nh° viÇc ĩ tu, viÇc phong chÉc, phong ph©m, thuyēn chuyÁn chÉc s°c, nhà tu hành&

Ngày 18/11/2016, QuÑc hÙi khóa XIV, kó hĩp thÉ hai ã thông qua Lu-t Tín ng°áng, tôn giáo, Lu-t s½ có hiÇu lĩc thi hành tē ngày 01/01/2018. Lu-t Tín ng°áng, tôn giáo có 09 ch°ng, 68 iÁu, trong ó có mÙt ch°ng quy Ęnh vÁ quyÁn tĩ do tín ng°áng, tôn giáo c¸a tŌ chÉc, cá nhân có tín ng°áng, tôn giáo, bao gŌm c£ ng°Ýi ViÇt Nam, ng°Ýi n°Úc ngoài c° trú hãp pháp ß ViÇt Nam và nhĩng ng°Ýi b£ h;ĩn ch;ĩ quyÁn công dân. ây là mÙt trong nhĩng iÁm mÙi c¸a Lu-t so vÙi Pháp IÇnh, Lu-t ã cá thÁ hóa quy Ęnh t;ĩ iÁu 24 Hi;ĩn pháp 2013 vÁ

quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo cça míi ng°Ýi thay vì cça công dân nh° quy Ęnh tñ Hiçn pháp 1992. MÙt sñ nÙi dung cả thã vã quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo °ác quy Ęnh nh° sau:

- Á Míi ng°Ýi có quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo, theo ho-c không theo mùt tôn giáo nào.

- Mxi ng°Ýi có quyán bày tñ niám tin tín ng°áng, tôn giáo; thñc hành lá nghi tín ng°áng, tôn giáo; tham gia lá hÙi; híc t-p và thñc hành giáo lý, giáo lu-t tôn giáo.

- Mxi ng°Ýi có quyán vào tu tñ c; sß tôn giáo, híc tñ c; sß ào tjo tôn giáo, lÙp bÓi d°áng cça tÕ chéc tôn giáo. Ng°Ýi ch°a thành niên khi vào tu tñ c; sß tôn giáo, híc tñ c; sß ào tjo tôn giáo phĒi °ác cha, m¹ ho-c ng°Ýi giám hÙ Ông ý.

- Chéc s̄c, chéc viÇc, nhà tu hành có quyán thñc hiÇn lá nghi tôn giáo, giĒng jo, truyán jo tñ c; sß tôn giáo ho-c Ęa iãm hãp pháp khác.

- Ng°Ýi bĒ tñm giĩ, ng°Ýi bĒ tñm giam theo quy Ęnh cça pháp lu-t vã thi hành tñm giĩ, tñm giam; ng°Ýi ang chÿp hành hình phjt tù; ng°Ýi ang chÿp hành biÇn pháp °a vào tr°Ýng giáo d°áng, c; sß giáo đác b̄t buÚc, c; sß cai nghiÇn b̄t buÚc có quyán sí đàng kinh sách, bày tñ niám tin tín ng°áng, tôn giáo.

- Ng°Ýi n°Úc ngoài c° trú hãp pháp tñ ViÇt Nam có quyán:

Sinh hojt tôn giáo, tham gia hojt Ùng tín ng°áng, hojt Ùng tôn giáo; Sí đàng Ęa iãm hãp pháp Á sinh hojt tôn giáo t-p trung; MÝi chéc s̄c, chéc viÇc, nhà tu hành là ng°Ýi ViÇt Nam thñc hiÇn lá nghi tôn giáo, giĒng jo; mÝi chéc s̄c, nhà tu hành là ng°Ýi n°Úc ngoài giĒng jo; Vào tu tñ c; sß tôn giáo, híc tñ c; sß ào tjo tôn giáo, lÙp bÓi d°áng vã tôn giáo cça tÕ chéc tôn giáo ß ViÇt Nam; Mang theo xuýt bĒn ph@m tôn giáo, Ó dùng tôn giáo Ą phác vã nhu cÿu sinh hojt tôn giáo theo quy Ęnh cça pháp lu-t ViÇt Nam. Chéc s̄c, nhà tu hành là ng°Ýi n°Úc ngoài c° trú hãp pháp tñ ViÇt Nam °ác giĒng jo tñ c; sß tôn giáo ho-c Ęa iãm hãp pháp khác ß ViÇt Nam.

Ngoài nhñng quy Ęnh mang tính nguyên t̄c vã quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo nh° trên, Lu-t còn quy Ęnh cả thã vã hojt Ùng tín ng°áng, hojt Ùng tôn giáo cça tÕ chéc, cá nhân, vã pháp nhân cça tÕ chéc tôn giáo, vã quyán tham gia các hojt Ùng xã hÙi, -c biÇt Lu-t ã quan tâm quyán °ác t-p trung sinh hojt tôn giáo không chĒ cho nhñng ng°Ýi ch°a có tÕ chéc tôn giáo mà còn bĒo Ēm cho tín Ó các tôn giáo ß nhñng nñ ch°a có tÕ chéc tôn giáo trñc thuÚc. Các quy Ęnh cça Lu-t Áu h°Úng tÙi viÇc bĒo Ēm hñn nĩa quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo cça míi ng°Ýi và trách nhiÇm cça các c; quan nhà n°Úc, M-t tr-n và các tÕ chéc thành viên trong viÇc tôn trñng và bĒo hÙ quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo.

Tròn 39 n m, kã tĒ NghĒ quyçt cça hÙi Ông Chính phç vã mùt sñ chính sách Ni vÙi tôn giáo ban hành ngày 11/11/1977 cho çn Lu-t Tín ng°áng, tôn giáo °ác Quñc hÙi khóa XIV thông qua ngày 18/11/2016, Nhà n°Úc CHXHCN ViÇt Nam luôn thñc hiÇn nhÿt quán nguyên t̄c tín ng°áng tñ do, l°ng giáo oàn kçt ã °ác Chính phç ViÇt Nam dân chç cÙng hòa tuyên bñ tĒ ngày thành l-p n°Úc tháng 9/1945. Các v n bĒn quy phñm pháp lu-t dù °ác ban hành b±ng hình théc nào, trong hoàn cĒnh lĒch sí nào cing Áu nh±m h°Úng tÙi viÇc hoàn thiÇn pháp lu-t trong viÇc bĒo Ēm quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo cça công dân, mùt trong nhñng quyán c; bĒn cça con ng°Ýi.

Lu-t Tín ng°áng, tôn giáo s½ có hiÇu lñc thi hành sau mùt n m và trong quá trình thñc hiÇn ch̄c ch̄n s½ tñp tác °ác iÁu chĒnh, bÕ sung Ą hoàn thiÇn hñn nĩa pháp lu-t vã tín ng°áng, tôn giáo, thñc hiÇn ùng nguyên t̄c Hiçn Ęnh: Nhà n°Úc tôn trñng và bĒo hÙ quyán tñ do tín ng°áng, tôn giáo !

NguOn: Ban Ton giao Chinh phuÁ